

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 9Ps/11/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5723201175
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Majcher
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2023:5723201175.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin pred sudcom Mgr. Petrom Majcherom, vo veci osoby obmedzenej spôsobilosti na právne úkony: W. S. D., L. XX.XX.XXXX, P. J. A. P. XXXXX/XX, C. - G., P.Č. A. E. Q. D. D. R., D. C. O. Š. XX/X, B. Y., zastúpený procesným opatrovníkom: Mesto Martin, zastúpený opatrovníčkou W. C. D., L. XX.XX.XXXX, P. J. C. XXXX/XX, E., opatrovníčka zastúpená JUDr. Ladislavom Meštríkom, advokátom so sídlom E. B. Lukáča 2, 036 01 Martin, IČO: XX XXX XXX, za účasti navrhovaného opatrovníka: S. T., L. XX.XX.XXXX, P. J. J. - K., J. Č. XXX, v konaní o návrhu osoby obmedzenej spôsobilosti na právne úkony na zmenu opatrovníka, takto

rozhodol:

Návrh na odvolanie opatrovníka a ustanovenie nového opatrovníka podaného na tunajší súd dňa 17.04.2023 z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 17.04.2023 bol Okresnému súdu Martin doručený návrh osoby obmedzenej spôsobilosti na právne úkony, W. S. D., na zmenu opatrovníka.

Svoj návrh odôvodnil tým, že rozsudkom Okresného súdu Martin č.k. 9Ps/27/2018 zo dňa 20.06.2019 mu súd obmedzil spôsobilosť na právne úkony a vymedzil rozsah obmedzenia spôsobilosti na právne úkony. Súd súčasne ustanovil za opatrovníka jeho bývalú manželku W. C. D., L. XX.XX.XXXX. Je toho názoru, že súdom ustanovený opatrovník porušuje svoje povinnosti a zneužíva svoje práva. Neriadi sa výrokom súdu a nepredkladá súdu vyúčtovanie o správe majetku a jeho zdravotnom stave do 30.06. a 31.12. príslušného kalendárneho roka. Rovnako za zneužitie povinností opatrovníka považuje, že ho obmedzuje v pohybe, pretože, keď chce navštíviť mesto Martin, v ktorom má trvalý pobyt, bývalá manželka sama rozhoduje o tom, či a kedy môže ísť, a kedy nie. Často sa preto stáva, že nemôže ísť do Martina, hoci by chcel, pričom jej nesúhlas nie je nikdy ničím odôvodnený, a vyplýva iba z jej momentálneho rozhodnutia. Jemu rozhodnutím súdu nebol obmedzený pohyb, tento mu obmedzuje súdom ustanovený opatrovník, čím porušuje svoje povinnosti, ale aj jeho práva. Navrhuje, aby súd za opatrovníka ustanovil S. T., L. XX.XX.XXXX.

2. Dňa 17.05.2023 bolo Okresnému súdu Martin doručené vyjadrenie opatrovníčky k návrhu.

Uviedla, že s návrhom opatrovanca nesúhlasí. Ako opatrovník vykonáva všetky potrebné úkony v najlepšom záujme opatrovanca a preto nevidí dôvod, prečo by malo dôjsť k jej odvolaniu a ustanoveniu nového opatrovníka. Navrhovateľ - opatrovanec vo svojom návrhu uviedol, že ako opatrovník porušuje svoje povinnosti a zneužíva práva, takisto nepredkladá súdu potrebné správy o majetku a zdravotnom stave opatrovanca tak, ako to vyplýva z rozsudku OS MT zo dňa 20.06.2019 pod sp. zn. 9Ps/27/2018. Tak ako už opakovane v minulosti, jedná sa len o domnienky a ničím nepodložené tvrdenia opatrovanca, ktoré nie sú založené na pravde a ktorými sa snaží v vykresliť ju v zlom svetle. Svoje povinnosti

si riadne plní a robí všetko v najlepšom záujme opatrovanca, hoci jeho pohľad a názor na situáciu sú diametrálne odlišné. Je v pravidelnom kontakte s personálom/zamestnancami zariadenia R., kde je opatrovanec umiestnený. Život v takomto špecializovanom zariadení je schválený a nevyhnutne potrebný vzhľadom na zdravotný stav opatrovanca. Priebežne sa informuje o jeho aktuálnych potrebách, ktoré v plnej miere bezodkladne zabezpečuje. Dňa 19.04.2023 jej opatrovanec S. D. poslal e-mail, v ktorom jej oznámil, že pôjde na pomaturitné stretnutie. Ona daný e-mail preposlala do Q. R. s tým, že nedáva súhlas s odchodom zo zariadenia na avizovanú aktivitu, pretože vzhľadom k jeho zdravotnému stavu je vysoko pravdepodobné, že v danom prostredí by došlo k jeho recidíve. Opatrovanec na toto reagoval predmetným návrhom, teda že požiadal o jej odvolanie a ustanovenie nového opatrovníka. Opatrovanec ďalej uvádza, že obmedzuje jeho pohyb a preto nemôže chodiť do Martina v rámci priepustky z Q. R.. Toto nie je pravda, na priepustky chodil a chodí pričom naposledy bol 11. a 12. mája 2023 avšak vzhľadom na problémy s alkoholom, ktoré opatrovanec má a na priepustke niekoľkokrát porušil abstinenciu, požiadala vedenie Q. R., aby ju vždy informovali o tom, keď sa opatrovanec vzdiali mimo zariadenia. resp. keď požiada o návštevu Martina, čo sa aj deje a ona dostáva informácie o tom, že žiada návštevu Martina, na aký dlhý čas, za akým účelom a zároveň po návrate ju informujú o jeho návrate a vykonaní testu na alkohol. (Tento spôsob kontroly bol navrhnutý na poslednom pojednávaní C.. C. C.. G.. - súdnou znalkyňou, ktorý je popísaný v Znaleckom posudku, ktorý bol pripojený ku konaniu pod sp. zn. 9Ps/21/2022-48). Vo svojom návrhu opatrovanec navrhol, aby mu bola ako nová opatrovníčka ustanovená G.. S. T., bývalá kolegyňa opatrovanca, s ktorou pracovali v minulosti v jednej firme. Má za to, že súhlas, ktorý opatrovanec predložil súdu, je len kópiou dokumentu, ktorý už v minulosti súdu predložil k inému konaniu pod sp. zn. 9Ps/12/2020 (možné overiť podľa pečiatky podateľne na predmetnom dokumente) a teda nie si istá, či G.. T. je vôbec uzrozumená s tým, že ju opatrovanec navrhol ako novú opatrovníčku aj v tomto konaní (9Ps/11/2023). Osobne ju veľmi prekvapilo, že v danom súhlase G.. T. ako dva relevantné dôvody, okrem iných, pre ustanovenie jej osoby ako opatrovníka uviedla, že opatrovanec „vlastní 2 izbový byt na G.“ a že „má slušný dôchodok“. Uvedené naznačuje, akoby sa pani T. domnievala, že byť opatrovníkom je odplatná funkcia. Vyššie spomenutý, „slušný vlastný dôchodok“ opatrovancovi vybavila ona osobne, jedná sa o invalidný dôchodok, ktorý mu bol priznaný vzhľadom na jeho zdravotný stav na základe lekárskeho správ a znaleckých posudkov, pričom na základe rozhodnutia Sociálnej poisťovne chodí tento dôchodok opatrovanca k jej rukám a ona zabezpečuje všetky platby spojené s bytom, pobytom v zariadení a jeho životom, o čom súdu predkladá polročné vyúčtovania. Čo sa týka 2-izbového bytu na G., ten bol doslova „zachránený“ pred aktivitou rómskej komunity vyvíjanou na opatrovanca tým, že spolu s jej právnym zástupcom na súd podali návrh na vydanie neodkladného opatrenia, v ktorom súd opatrovancovi uložil povinnosť nenakladať s predmetnou nehnuteľnosťou, konkrétne aby túto nepredal, nedaroval alebo iným spôsobom scudzil alebo zaťažil a to až do právoplatného skončenia konania vedeného Okresným súdom Martin pod sp.zn, 9Ps/27/2018 (prvotné konanie o obmedzenie spôsobilosti opatrovanca na právne úkony). Ako už vyššie uviedla, s odvolaním jej osoby ako opatrovníčky nesúhlasí a G.. T. nepovažuje za osobu, ktorá by konala v najlepšom záujme opatrovanca nakoľko nepozná podrobne jeho zdravotný stav a nezažila všetky tie náročné situácie, kedy bolo potrebné opatrovancovi volať záchranku či privolať policajnú hliadku, nakoľko keď bol pod vplyvom alkoholu, nevedeli kde je, dokonca keď bol vo svojom byte, spolu s predsedníčkou SVB, ktorá zabezpečuje správu bytovky, v ktorej má opatrovanec byt - s p. C. K. liezli aj po rebríku k jeho oknu, aby sa presvedčili, či žije a či sa mu niečo nestalo. Navyše. G.. T. nepomáhala opatrovancovi a nestarala sa o neho v najhorších v skutočnosti jeho opatrovníctvo obnáša. O situácii a problémoch, ktoré boli spojené so životom opatrovanca, kým nebol umiestnený v Q. R. môže vypovedať ako svedok aj p. S. B., ktorá jej pomáhala zabezpečovať všetky náležitosti s tým spojené, vrátane osobnej starostlivosti o neho, jeho byt a návštevy lekárov. Je jej jasné, že opatrovanec G.. T. navrhol len preto, aby mu mohla dať súhlas na zrušenie Zmluvy s Q. R., čo uvádzal aj na predchádzajúcom pojednávaní a on si tak bude môcť robiť čo chce - najmä konzumovať alkohol. V rámci konania navrhujem pripojiť staré spisy (konania pod sp. zn. 9Ps/27/2018, 19Ps/9/2020, 9Ps/21/2022), ktorých súčasťou bolo aj množstvo lekárskeho správ a iných objektívne vypracovaných znaleckých posudkov, ktoré preukazujú, že opatrovanec nie je schopný žiť sám, mimo zariadenia nakoľko pod vplyvom alkoholu stráca kontrolu nad sebou samým a neuvedomuje si dôsledky svojho konania. Túto skutočnosť môže potvrdiť p. C. K. predsedníčka SVB. V čase, keď bol plne svojprávnny, ale aj v čase, keď bol na priepustke bola neraz svedkyňou toho, ako pod vplyvom alkoholu ležal na zemi, váľal sa po schodoch celý špinavý a absolútne nevnímal realitu. Často aj so susedmi pomáhala dvíhať ho a odniesť do bytu.

3. Na pojednávani konanom dňa 26.06.2023 boli prítomní všetci účastníci konania, teda navrhovateľ W.. S. D. - osoba obmedzená v spôsobilosti na právne úkony, opatrovníčka osoby obmedzenej spôsobilosti na právne úkony spolu so zástupcom, zástupca procesného opatrovníka a navrhovaný opatrovník.

4. Súd vykonal dokazovanie:

- výsluchom W.. S. D., opatrovníka, zástupcu opatrovníka, procesného opatrovníka, navrhovaným opatrovníkom, svedkom riaditeľkou Q. R.,
- rozsudkom Okresného súdu Martin č.k. 9Ps/21/2022 - 106 zo dňa 09.02.2023,
- správou C.. C. L. zo dňa 11.05.2023,
- podaniami W.. S. D. ku konaniu mailovou komunikáciou s opatrovníčkou,
- posudkom o odkázanosti fyzickej osoby na sociálnu službu zo Žilinského samosprávneho kraja vydaného dňa 31.03.2020,
- posudkom o odkázanosti fyzickej osoby na sociálnu službu vydaného Žilinským samosprávnym krajom dňa 22.04.2021,
- rozhodnutím Žilinského samosprávneho kraja zo dňa 22.04.2021,
- oznámením Okresnej prokuratúry Martin zo dňa 04.05.2023,
- uznesením Okresného súdu Martin č.k. 9Ps/12/2020 - 103 zo dňa 08.09.2022 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline č.k. 9CoP/55/2022 - 150 zo dňa 21.02.2023,
- rozsudkom Okresného súdu Martin č.k. 19Ps/9/2020 - 124 zo dňa 09.07.2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 9CoP/58/2021 - 234 zo dňa 10.02.2022, právoplatný dňa 15.03.2022,

a zistil nasledovný skutkový stav:

5. Rozsudkom Okresného súdu Martin č.k. 9Ps/21/2022 - 106 zo dňa 09.02.2023, (do dňa pojednávania nebolo rozhodnuté o odvolaní), súd zastavil konanie o návrhu na navrátenie spôsobilosti na právne úkony W.. S. D..

6. Zo správy C.. C.Á. E., psychiatrická ambulancia Poprad zo dňa 11.05.2023 vyplýva, že W.. S. D.Ý. abstínuje od alkoholu v chránenom prostredí (recidíva 03/2022), organická porucha osobnosti zm. etiolo. Odporúčaná prísna abstinencia, dohľad a umiestnenie ako doteraz v CSS.

7. Stupeň odkázanosti vychádzajúc z posudkov Žilinského samosprávneho kraja bol stanovený na VI. stupeň, pričom bolo rozhodnuté, že je odkázaný na sociálnu službu poskytovanú v domove sociálnych služieb.

8. Okresná prokuratúra Martin dňa 03.05.2023 prijala trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania trestného činu obmedzovania osobnej slobody.

9. Uznesením Okresného súdu Martin č.k. 9Ps/12/2020 - 103 zo dňa 08.09.2022, právoplatným dňa 08.03.2023 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline č.k. 9CoP/55/2022 - 150 zo dňa 21.02.2023 bolo zastavené konanie o zrušení (zmenu) opatrovníka W.. S. D., pre späťvzatie návrhu.

10. Rozsudkom Okresného súdu Martin č.k. 19Ps/9/2020-124 zo dňa 09.07.2021, právoplatný dňa 15.03.2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 9CoP/58/2021-234 zo dňa 10.02.2022 bol návrh na vrátenie spôsobilosti na právne úkony W.. S. D. zamietnutý.

11. Podľa § 248 ods. 1 a 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277. Ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

12. Podľa § 275 CMP, súdom ustanovený opatrovník vykonáva svoje práva a povinnosti riadne a dbá na pokyny súdu.

13. Podľa § 277 ods. 1 a 2 CMP, súd dohliada na spôsob výkonu funkcie opatrovníka. Súd opatrovníka odvolá, ak stratí spôsobilosť na výkon funkcie, porušuje povinnosti, zneužíva svoje práva alebo z iných vážnych dôvodov.

14. Riaditeľka Q. R. S. Š. uviedla, že si nemyslí možno z tohto pohľadu, žeby vyložene reálne dochádzalo k pochybeniu v rámci výkonu a kompetencií, na ktoré boli stanovené teda rozsudkom. V čom, ale si myslí, že je problém je v tom, že nemajú úplne utrasené, že v čom ešte kompetencie v rámci zastupovania pána W.. D. sú a v čom už prekračujú sa určité možno práva. Ako príklad môže povedať vyhotovenie individuálneho plánu pokiaľ sa týka pána W.. D. a to v tom znení, že sa vyhotovuje každý rok, s čím opätovne pán inžinier koľkokrát aj nesúhlasil s tým, že boli dopytovaní, aby bola zverejnená, zaslaná, teda aj opatrovníkovi tento individuálny plán a podľa ich zistení, alebo podľa ich názoru žiaden zákon im toto neukladá a možno len v tomto smere je potrebné a privíta teda, že možno je aj opatrovníčka aktuálne prítomná, že ak by teda zostala aj do budúcnosti opatrovníkom, že si možno úplne vyštrngáť, že kde ešte je to v rámci kompetencií pri zastupovaní pána inžiniera D. a kde tie kompetencie a práva končia a jednoducho už je to v disponibilnom práve pána inžiniera D.. Individuálny plán je určitý odborný plán tak, ako sa nastavuje u ich teda klientov na prípadne každý rok. Rovnako by chcela uviesť, že ani ich zariadenie nie je detenčné zariadenie, nie je to zariadenie, kde oni niekoho násilu nútia a zamykajú, ale ide skôr o to vo svojej podstate, že rozhodovania v niektorých veciach možno opatrovnícky a v ich názore v tom, že kde ešte sú kompetencie opatrovníka, kde sú presiahnuté, sa v niektorých prípadoch zrejme odlišujú a je možno potrebné si naozaj ustáliť teda, že do čoho je ešte kompetencia opatrovníka zasahovať a čo už sa prekračuje a myslí si, že toto je asi taký najväčší problém. Rovnako nejdú zasahovať do toho a nikdy nepovedala, že nesúhlasí s tým, že nemá byť pán inžinier obmedzený spôsobilosti na právne úkony, ani sa nestavia proti znaleckému posudku, avšak v rámci možno týchto aplikačných problémov stávajú sa problémy, že nevie, čo je a čo nie je ešte v kompetencii opatrovníka.

XX. W.. S. D. opakovane uvádzal, že nie je spokojný s výkonom funkcie ustanovenej opatrovníčky, ktorá je aj jeho ex - manželkou. Má pocit, že vykonáva funkciu zle, chová sa k nemu zle, má k nemu zlé správanie, vypisuje mu, otravuje ho atď.

16. Opatrovníčka uviedla, že trvá na tom, aby sa funkcia, alebo osoba opatrovníka nemenila a to minimálne teda dotedy, alebo maximálne dotedy, dokým nebude navrátená spôsobilosť na právne úkony, ktorá je možné, že pokiaľ sa splnia všetky teda požiadavky, ktoré znalkyňa aj uviedla, tak k nej reálne môže aj dôjsť a ak by súhlasila niekedy do budúcnosti vymeniť osobu opatrovníka, určite by súhlasila, ak tak s Mestom Martin, žeby bol ustanovený za opatrovníka. Zástupca opatrovníčky uviedol, že ak môže uviesť, tak len že sa teda pridriavajú toho, čo bolo aj v písomnom vyjadrení. Práve naopak opatrovníčka sa snaží chrániť duševný aj fyzický stav pána inžiniera D. aj jeho majetok, čo by teda prepustením zo zariadenia Q. R. bolo v príkrom rozpore a teda proti vôbec jeho duševnému a fyzickému zdraviu a z toho dôvodu teda navrhujú, aby bol návrh zamietnutý.

17. Procesný opatrovníka uviedol, že za nich, oni nesúhlasia so zmenou opatrovníka, vo veci ďalej nemá čo uviesť.

18. Navrhovaná opatrovníčka uviedla, že môže len povedať, že si myslí, že zdravotný stav pána inžiniera D. sa výrazne zlepšil, myslí si, že to smeruje k lepšiemu omnoho, bez problémov spolu komunikujú a fungujú, takže v tomto asi všetko, čo by chcela uviesť.

19. Súd v konaní skúmal, či sú splnené podmienky na odvolanie opatrovníka, a teda či opatrovníčka porušuje svoje povinnosti, prípadne zneužíva svoje práva. Opatrovníčka sa snaží vykonávať svoje povinnosti zodpovedne, chráni hlavne zdravie W.. S. D., tým, že nesúhlasí s prípadnými jeho návštevami podujatí, kde by reálne hrozila recidíva jeho ochorenia. V minulosti už bola riešená otázka zmeny opatrovníka, ktorú paradoxne žiadala sama opatrovníčka, pričom toto konanie bolo zastavané. Je pravdepodobné, že v rámci komunikácie opatrovníčky a zariadenia Q. R. dochádza k odlišným pohľadom na kompetencie opatrovníčky, čo však môže a aj bude do budúcnosti riešiť súd. Opatrovníčka z pohľadu súdu neporušuje svoje povinnosti, nezneužíva svoje práva. Súd sa opakovane (vychádzajúc aj z predchádzajúcich konaní) zaoberá žiadosťami o zmenu opatrovníka, keďže W.. S. D. sa chce dostať zo zariadenia, čo by zmenou opatrovníka aj dosiahol. Túto skutočnosť pred súdom potvrdil on sám spolu s navrhovanou opatrovníčkou. Súd opatrovníka nezmenil aj z tohto dôvodu, nakoľko umiestnenie v zariadení je pre W.. D. životne dôležité, čo v minulosti potvrdili aj znalci a lekári. Je dobré pokiaľ má osoba obmedzená spôsobilosť na právne úkony pozitívny vzťah so svojim opatrovníkom, avšak nevyhnutné to nie je. V tomto prípade nie sú vzťahy úplne ideálne, ale to nie je ani možné, keďže W.. D. nie je v zariadení dobrovoľne, ale práve na základe rozhodnutia opatrovníka. Ani pri správe majetku súd nezistil

pochybenia, opatrovníčka sa stará o byt W.. D., hradí platby, prípadne kontroluje stav nehnuteľnosti. Keďže súd nezistil žiadne dôvody na odvolanie opatrovníka, návrh W.. D. zamietol.

20. Súd W.. D. poučil, že má právo do budúca opakovane žiadať o navrátenie spôsobilosti na právne úkony v prípade, že jeho abstinencia bude dlhodobá a bude predpoklad, že nedôjde k recidíve ochorenia.

21. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

22. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že účastníkom nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko účastníkom žiadne trov konania nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Martin.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok), t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, uvedenie spisovej značky tohto konania, uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Odvolanie treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Ak sa jedná o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých podľa § 370 a nasledujúcich Civilného mimosporového poriadku.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).